

प्रधानमंत्री आदि आदर्श ग्राम विकास योजना या केंद्रीय योजनेतर्गत सन २०२१-२२ व सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षाकरिता मंजुर करणेत आलेल्या ग्राम विकास आराखऱ्यांना निधी वितरीत करण्याबाबत.....
(नागपुर जिल्हा)

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय : क्रमांक आअग्रा २०२३/प्र.क्र.६८/का.१९
मादम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक : ०५ जुलै, २०२३.

वाचा :-

१. केंद्र सरकार जनजातीय कार्य मंत्रालय चे अ.शा. पत्र क्र. १७०११/०१/२०२०/SCA, दिनांक १७ मार्च २०२२.
२. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक- संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र. ९२/का. १९ दिनांक १३/०७/२०२२.
३. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांचे पत्र क्र.विकेस २०२२/प्र.क्र.५(ब)/का.८(५)/६२३३, दिनांक २८/१०/२०२२
४. आदिवासी विकास विभाग, शासन पत्र क्रमांक- संकिर्ण-२०२२/प्र.क्र. ९२/का. १९ दिनांक ०२/०२/२०२२.
५. जनजाती कार्य मंत्रालयाचे पत्र क्रमांक ११०१५/०१(२४)/२०२१- SCA, दिनांक २४ मे २०२३
६. आदिवासी विकास विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-आविव२०२२/प्र.क्र.१४६/का.-१९ दिनांक , २१ फेब्रुवारी २०२३, दिनांक ३ मार्च २०२३

प्रस्तावना :-

अनुसूचित जमातीच्या लोकसंख्या असलेल्या गावांचा आदर्श गाव संकल्पनेवर आधारित एकात्मिक आर्थिक व सामाजिक विकास करण्यासाठी आदि आदर्श ग्राम विकास ही योजना सुरु करण्याचा निर्णय घेऊन संदर्भ १ येथील पत्रान्वये केंद्र शासनाने मार्गदर्शक सुचना निर्गमित केल्या आहेत. योजनेच्या अंमलबजावणी करिता राज्यस्तरावरील आस्थापनांमध्ये स्पष्टता राहण्यासाठी राज्य शासनाने केंद्र सरकारच्या सुचनांच्या आधारे मार्गदर्शक सुचनांचा शासन निर्णय संदर्भ २ अन्वये निर्गमित केला आहे. सदर योजना सन २०२१-२२ ते २०२५-२६ या कालवधीकरिता राबविणेत येणार आहे. या करिता केंद्र शासनाने ३६०५ गावे निवडली असुन दरवर्षी एक पंचमांश गावांना अंदाजे रु. २०.३८ लक्ष इतका निधी प्रति गाव एकवेळ उपलब्ध करून देणेत येणार आहे.

२. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी सदर योजनेकरिता संदर्भ ३ येथील पत्रान्वये अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपुर यांच्या कार्यक्षेत्राकरिता राज्य शासनास प्रस्ताव सादर केले होते. सदर प्रस्ताव मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील राज्यस्तरीय समितीच्या मान्यतेने संदर्भ ४ येथील पत्रान्वये केंद्र शासनास सादर केले होते.

३. प्रकरणी जनजाती कार्य मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या प्रकल्प मुल्यमापन समितीची ऑनलाईन बैठक दिनांक १४ मार्च २०२३ रोजी पार पडली. सदर बैठकीचे इतिवृत्त जनजाती कार्य मंत्रालयाने संदर्भ ५ येथील पत्रान्वये निर्गमित केले असुन, त्यान्वये राज्य शासनाने प्रस्तावित केलेल्या गावांपैकी १५४२ गावांचे ग्राम विकास आराखडे मंजुर केल्याचे कळविले आहे.

४. सदर योजनेंतर्गत केंद्र शासनाकडुन प्राप्त झालेला निधी संदर्भ ६ येथील शासन निर्णयान्वये वितरीत करणेत आला आहे. आता, ग्रामविकास आराखड्यातील कामांना प्रशासकीय मान्यता देऊन प्रत्यक्ष प्रस्तावित निधीच्या अनुषंगाने प्राप्त निधीच्या प्रमाणात रु. ९४.३६ लक्ष इतका निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन आहे.

शासन निर्णय -

प्रधान मंत्री आदि आदर्श ग्राम योजना या केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत सन २०२१-२२ व सन २०२२-२३ करिता केंद्र शासनाने नागपुर जिल्ह्यातील मंजुर केलेल्या ग्राम विकास आराखड्यांकरिता पुढीलप्रमाणे निधी उपलब्ध करून देण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	अपर आयुक्त	जिल्हा	प्रकल्प अधिकारी	केंद्र शासनाकडुन मंजुरी मिळालेल्या गावांची संख्या	ग्राम विकास आराखड्याच्या अंमलबजावणीकरिता आवश्यक निधी रु. लक्ष	आता वितरीत करणेत येणारा निधी रु. लक्ष
०१	नागपूर	नागपूर	नागपूर	११	२१४.६०	९४.३६

२. केंद्र शासनाने मंजुर केलेल्या ग्राम विकास आराखड्यांकरिता कामनिहाय वितरीत करण्यात येणा-या निधीचे विवरण सोबत जोडलेल्या परिशिष्टामध्ये नमुद करण्यात आले आहे.

३. सदर निधी खालील अटींच्या अधिन राहुन वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी

१. मंजुर गावांच्या ग्रामविकास आराखड्याला केंद्र शासनाकडुन रु. २०.३८ लक्ष इतका निधी एकवेळ मंजुर झाला आहे. यांतर्गत केंद्र शासनाकडुन पुनश्च: निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही.यामुळे -

1. ज्या गावांच्या ग्रामविकास आराखड्यातील कामांची रक्कम रु. २०.३८ लक्ष पेक्षा कमी असेल अशा ग्रामविकास आराखड्यातील कामांकरिता प्रत्यक्ष प्रस्तावित रक्कमेइतकाच निधी उपलब्ध करून दिला जाईल. सबूब, मंजुर कामे मंजुर निधीच्या मर्यादेतच करण्यात यावीत.
2. ज्या गावांच्या ग्रामविकास आराखड्यातील कामांची रक्कम रु. २०.३८ लक्ष पेक्षा जास्त असली तरीही अशा ग्रामविकास आराखड्यातील कामांकरिता रु. २०.३८ लक्ष इतकाच निधी उपलब्ध करून दिला जाईल. याकरिता अधिकचा निधी कोणत्याही परिस्थितीत राज्य / केंद्र शासनाकडून उपलब्ध करून दिला जाणार नाही. सदर निधी अन्य योजनेतुन अभिसरणाच्या (कन्वर्जन्स) माध्यमातुन उपलब्ध करून घेण्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेची असेल. याबाबतचे कोणतेही दायित्व केंद्र/ राज्य शासनाकडून स्विकारण्यात येणार नाही.

II. ज्या कामासाठी अनुदान मंजुर झाले आहे, त्याच कामावर खर्च करणे बंधनकारक राहील. सदर मंजूर कामे शासनाने वेळोवेळी शासन निर्णयान्वये विहीत केलेल्या सुचनांनुसार करण्यात यावीत.

III. या शासन निर्णयान्वये मंजूर केलेल्या सर्व कामांसाठी तांत्रिक मंजूरी, निविदा काढणे/स्वीकारणे, कार्यारंभ आदेश देणे इत्यादी बाबतची कार्यवाही सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून करून घेण्याची जबाबदारी प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, यांची राहील. तसेच सदरील कामे मंजूर अनुदानाच्या मर्यादेतच पूर्ण होतील याची दक्षता घेण्यात यावी. तसेच विहित कालावधीतच संबंधित कामे पूर्णत्वास आणावीत.

IV. सदरील कामे हाती घेण्यापूर्वी संबंधित क्षेत्रात जिल्हा परिषद, पंचायत समिती व ग्रामपंचाचतीच्या सार्वत्रिक निवडणूकांसाठी आचारसंहिता अंमलात नाही याबाबत प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, यांनी खात्री करावी. तसेच कामांची विरुद्धती होणार नाही, कामे दर्जेदार व चांगल्या प्रतीचे असल्याबाबत प्रकल्प अधिकारी, यांनी खात्री करून कोणत्याही प्रकारची अनियमितता होणार नाही, याची दक्षता घ्यावी.

V. सदर काम पूर्ण झाल्यावर त्याठिकाणी “प्रधानमंत्री आदि आदर्श ग्राम विकास योजनेतर्गत प्राप्त निधीतून पूर्ण करण्यात आले आहे.” असा फलक लावण्यात यावा.

VI. सदर योजनेतर्गत घेतलेल्या कामांची गाव निहाय, कामनिहाय व मंजूर निधीची माहितीची नोंद प्रकल्प कार्यालयाने स्वतंत्र नोंदवहीत ठेवावी.

VII. सदरहू कामांचे प्रस्ताव तयार करताना कामाचे समर्थन, शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या परिपत्रकातील/पत्रातील सूचनांचे अनुपालन या सर्व बाबींचा क्षेत्रिय

पातळीवर विचार करण्यात आलेला आहे व प्रस्तावाची क्षेत्रिय पातळीवर सर्व तांत्रिक दृष्टीकोनातून छाननी करण्यात आलेली आहे, या सर्व बाबींची कार्यारंभ आदेश देण्यापूर्वी पुन्हा एकदा प्रकल्प स्तरावर खातरजमा करून घेण्यात यावी.

VIII. सदर कामास वन विभागाच्या तसेच अन्य प्राधिकरणांच्या मान्यतेची आवश्यकता असल्यास संबंधित प्राधिकरणाची परवानगी घेण्याची जबाबदारी तांत्रिक मान्यता देणाऱ्या अधिकाऱ्यांची असेल.

IX. प्रशासकीय मान्यतेतील काम अन्य कोणत्याही योजनेत/कार्यक्रमात समाविष्ट नाही, याची खातरजमा तांत्रिक मान्यता प्रदान करण्यापूर्वी करण्यात यावी.

४. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक यांनी प्रधानमंत्री आदि आदर्श ग्राम विकास योजनेकरिता सन २०२१-२२ व सन २०२२-२३ करिता संदर्भ ६ येथील शासन निर्णयान्वये वितरीत करणेत आलेल्या निधीमध्युन संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांना SNA खात्याच्या अनुषंगाने केंद्र व राज्य सरकारने आजवर दिलेल्या सुचनांचे अनुपालन करून निधी उपलब्ध करून घावा. सदर निधी खर्च झालेनंतर कामांच्या प्रगतीनुसार शासनाकडे पुढील निधीची मागणी प्राप्त झाल्यानंतर पुढील हप्ता वितरीत करणेत येईल.

५. अंमलबजावणी यंत्रणा व नियंत्रक अधिकारी यांनी सदर कामे विहीत मुदतीत पुण करून त्याची उपयोगिता प्रमाणपत्रे विहित नमुन्यात सादर करावीत.

६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२३०७०५१५१५७२६२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. वि. वाजे)
कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन
प्रति,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव.
३. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
४. मा. अध्यक्ष व मा. उपाध्यक्ष, विधान परिषद, विधान भवन, मुंबई.
५. मा. सभापती व मा. उपसभापती, विधान सभा, विधान भवन, मुंबई.
६. मा. मंत्री, आदिवासी विकास विभाग, यांचे खाजगी सचिव.
७. अपर मुख्य सचिव, आदिवासी विकास विभाग, यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
८. आयुक्त, आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.-

९. सर्व उप सचिव, अवर सचिव व कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नागपुर.
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, नागपुर.
१२. प्रकल्प अधिकारी, एकान्तिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नागपूर
१३. निवड नस्ती (का-१), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

Annexure
VILLAGE DEVELOPMENT PLAN (VDP) PRADHAN MANTRI AADI ADARSH GRAM YOJANA (PMAAGY)
Nagpur District

Sr. No.	Name of Project	Block	Village	Name details of works / activities identified	Estimated Cost of Work (Rs. in Lakh)	Amt. To be Released (Rs. in Lakh)
1	Nagpur	Ramtek	Tangla	Construction of close Drainage from Mr. Indrapal Salame's House to Primary Health Center approximately 150 meter.	7.50	3.30
				Construction of close Drainage from Hanuman Temple to Shri Gulab Markam's house approximately 150 meter.	7.50	3.30
				construction of wall compound for Anganwadi Centre No.2 at village Tangla	5.35	2.35
			TOTAL	3	20.35	8.95
2	Nagpur	Ramtek	Katta	Construction of Cement Road from Grampanchayat office to Highway Road approximately 200 meter.	9.00	3.96
				Construction of Drainage from Yashwant Bhalavi's house Grampanchayat Office approximately 200 meter.	9.00	3.96
TOTAL				2	18.00	7.91
3	Nagpur	Ramtek	pendhri	Construction of cement road from Shri Bhagwan Tumdam's house to Rayabai Narathi's house approx 200 meter	6.75	2.97
				Construction of Drainage From the house of Mr. Birjalal Dhurve to the house of Mr. Ravindra Ghoshve,approximately 300 meter	6.75	2.97
				Construction of Drainage From Hanuman Temple to Shri Harichasnd Tumdam's house the ,approximately 200 meter	6.75	2.97
TOTAL				3	20.25	8.90
4	Nagpur	Ramtek	Sindevani	Construction of cement road from Hiwra Road to Smashanghat.	6.50	2.86
				Construction of cement road.200 meter	7.90	3.47
				Construction of close Drainage From the house of Mrs. Lalita Kodwate to the house of Mr. Shekhar Varathi, the cement drain is approximately 300 meter.	5.90	2.59
TOTAL				3	20.30	8.93
5	Nagpur	Ramtek	Warghat	Construction of Drainage behind Shri Dashrath Jivatya Kumbhare's house to Shri Dharamu Tatu Bhalavi's house. Approx 150 m	9.00	3.96
				Construction of Drainage from the house of Mr. Amaral Govindrao Khandate to the water tank.approximately 150 meter	9.00	3.96
TOTAL				2	18.00	7.91
6	Nagpur	Ramtek	Manegaon kala	Construction of Drainage from house of Mrs. Chotibai Kokode to house of Mr. Dharmaraj Salame .approximately 150 m	7.50	3.30
				Construction of Drainage from Mr. Dharmaraj Salame's house to Smt. Mayabai Tekam's house. approximately 150 meter	7.50	3.30
				Construction of Drainage From Mrs. Mayabai Tekam's house to Shri. Vasudev Inivate's house. approximately 150 meter	5.30	2.33
TOTAL				3	20.30	8.93
7	Nagpur	Ramtek	Boethia palora	Construction of Cement Road from Shri Rajkumar Bhalavi to Shri. Shamji Bhalavi's house. Approx 200 meter	7.50	3.30
				Construction of Cement Road from Zilla Parishad School to Girls Hostel.at Bothiya Palora Approx 200 meter	7.50	3.30
				Construction of cover on two-way drains from Shri Bhagwant Bhalavi to Hand Pump. Approx 600 meter	5.30	2.33
TOTAL				3	20.30	8.93
8	Nagpur	Ramtek	Sawangi	Construction of Anganwadi at Mauja-Savangi.	15.00	6.60
				Construction of Drainage from Shri Haridas Dasmer to Shri Jayanta Uike's house.Approx 100 meter	5.30	2.33
TOTAL				2	20.30	8.93
9	Nagpur	Ramtek	Zingeria	Construction of underground Drainage from Shri Tukaram Sirsam's house to drain. Approx 200 meter	8.10	3.56
				Construction of Cement Road from Shri Punram Masram's House to Graveyard. Approx 180 meter	8.10	3.56
TOTAL				2	16.20	7.12
10	Nagpur	Ramtek	Kadbikheda	Construction of Drainage from Sri Mangal Kokode to Prabhudas Sariam's house. Approx 150 meter	7.00	3.08
				Construction of Drainage from Shri Hari Uike's house to Shri Ashok Tumdam's house. (Approximately 150 meter)	6.50	2.86

			Construction of Drainage from the house of Shri Devchand Vishkave to the house of Shri Jhanak Vishkave. (approx 100 meter)	6.80	2.99	
TOTAL			3	20.30	8.93	
11	Nagpur	Ramtek	Savara	Construction of Drainage from the house of Shri Bapurao Inwate to the house of Shri Dharmaraj Inwate. (Approximately 150 meter)	6.90	3.03
				Construction of Drainage from the house of Shri Radhesham Inwate to the house of Shri Dashim Tekam. (Approximately 150 meter)	6.90	3.03
				Construction of Drainage from Mr. Kishore Uike's house to Mr. Jadu Sariam's house. (approx 100 meter)	6.50	2.86
				3	20.30	8.93
PO Nagpur Grand TOTAL			29	214.60	94.36	